

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE ISTORIE
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Stat, societate și mentalități în spațiul românesc (secolele XIV-XVIII)						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. MARIA MAGDALENA GOROVEI/ Prof. Dr. PETRONEL ZAHARIUC						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. Dr. IOAN - AUGUSTIN GURITA/ Lect. Dr. GHEORGHE IUTIS						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6 Tip de evaluare*	E	2.7 Regimul disciplinei**	Ob

*E – Examen / C – Colocviu / V – Verificare

**OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	6	3.2 curs	3	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	84	3.5 curs	42	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					6
Examinări					9
Alte activități					1

3.7 Total ore studiu individual*	66
3.8 Total ore pe semestru	150
3.9 Numărul de credite	6

4. Precondiții - De curriculum (dacă este cazul)

--

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Obiective

Prezentarea istoriei românilor din întreg spațiul românesc și a „locului românilor în istoria universală”.
Interpretarea corectă a principalelor fapte istorice și eliminarea tezelor și clișeele introduse de istoriografia marxistă.
Valorificarea izvoarelor în spirit critic.
Obișnuirea studenților cu importanța izvorului istoric și crearea deprinderilor necesare judecării unui document, de orice natură ar fi acesta.

7. Competențe/Rezultate ale învățării

- Studentul/absolventul descrie într-o manieră coerentă principalele evenimente și fenomene istorice în cadrul fiecărei epoci.
- Studentul/absolventul descrie și stabilește conexiuni între teorii și perspective istoriografice și compară fenomene istorice complexe.
- Studentul/absolventul face conexiuni între fenomene istorice complexe și aplică metodele de cercetare specifice domeniului istoric.
- Studentul/absolventul analizează și evidențiază trăsături comune ale diverselor teorii și perspective istoriografice.
- Studentul/absolventul formulează argumente solide în identificarea relațiilor de cauză și efect între evenimente și fenomene istorice.

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Izvoarele istoriei medievale a românilor. Orizonturi politice Construcția identităților politice. Gesturi de putere și locuri de memorie. Formarea și organizarea Transilvaniei	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Construcția identităților politice. Gesturi de putere și locuri de memorie. Întemeierea și organizarea Țării Românești. Întemeierea Dobrogei	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Construcția identităților politice. Gesturi de putere și locuri de memorie. Întemeierea și organizarea Moldovei	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Construcția identităților politice. Gesturi de putere și locuri de memorie. Întemeierea și organizarea Moldovei. Structuri administrative și de putere în Țările Române Țara Românească, Moldova și Transilvania până la mijlocul secolului al XVI-lea. Scene și figuri politice. Mircea cel Bătrân. Alexandru cel Bun și urmașii săi	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Țara Românească, Moldova și Transilvania până la mijlocul secolului al XVI-lea. Scene și figuri politice. Ștefan cel Mare	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Țara Românească, Moldova și Transilvania până la mijlocul secolului al XVI-lea. Scene și figuri politice. Urmașii lui Mircea cel Bătrân. Vlad Țepeș. Moștenitori și epigoni	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Țara Românească, Moldova și Transilvania până la mijlocul secolului al XVI-lea. Scene și figuri politice. Urmașii lui Ștefan cel Mare	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Stat și societate în Moldova, Țara Românească și Transilvania de la mijlocul secolului al XVI-lea la mijlocul secolului al XVIII-lea. Premodernitatea românească	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Moldova de la mijlocul secolului al XVI-lea și în prima treime a secolului al XVII-lea	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Mihai Viteazul și Matei Basarab	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Vasile Lupu și Gheorghe Ștefan	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Moldova și Țara Românească în a doua jumătate a secolului al XVII-lea	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Etnie și confesiune în Țările Române și în Principatul Transilvaniei (mijlocul sec. XVI-mijloc sec. XVIII). Învățământul în Moldova și în Țara Românească	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	
Începutul epocii fanariote (Constantin Brâncoveanu, Dimitrie Cantemir și Nicolae Mavrocordat). Reformele lui Constantin Mavrocordat	Prelegere; dezbateri; dialog interactiv	

Bibliografie

- Ștefan Andreescu, *Restitutio Daciae*, București, vol. I (Relațiile politice dintre Țara Românească, Moldova și Transilvania în răstimpul 1526-1593), 1980. vol. II (Relațiile politice dintre Țara Românească, Moldova și Transilvania în răstimpul 1601-1659), 1989. vol. III (Studii cu privire la Mihai Viteazul), 1997.
- Mihai Bărbulescu, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*, București, 1998.
- Pavel Chihaia, *Țara Românească între Bizanț și Occident*, Constanța, 2010.
- Veniamin Ciobanu, *La cumpănă de veacuri (Țările Române în contextul politicii poloneze la sfârșitul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVII-lea)*, Iași, 1992.
- Constituțiile Aprobate ale Transilvaniei (1653), editate de Liviu Marcu, trad. Al. Herlea, Valeriu Șotropa, Cluj-Napoca, 1997.
- Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900, București, 1979.
- Dimitrie Cantemir, *Descrierea Moldovei*, traducere după originalul latin de Gh. Guțu, introducere de Maria Holban, comentariu istoric de N. Stoicescu, studiu cartografic de Vintilă Mihăilescu, indice de Ioana Constantinescu cu o notă asupra ediției de D. M. Pippidi, București, 1973.
- Vasile Drăguț, *Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*, București, 1976.
- Tahsin Gemil, *Țările Române în contextul politic internațional (1621-1672)*, București, 1979.
- Valentin Al. Georgescu, *Bizanțul și instituțiile românești până la mijlocul secolului al XVIII-lea*, București, 1980.
- Vlad Georgescu, *Istoria românilor*, 1992.
- Constantin C. Giurescu, *Istoria românilor*, vol. I-III, București, 1944, 2003.
- Idem, *Transilvania în istoria poporului român*, București, 1967.
- Ștefan S. Gorovei, *Întemeierea Moldovei. Probleme controversate*, Iași, 1997; ed. a II-a, 2015.
- Idem, *Mușatinii*, București, 1976.
- Idem, *Între istoria reală și imaginar. Acțiuni politice și culturale în veacul XVIII*, Iași, 2003.
- Idem, Maria Magdalena Székely, *Princeps omni laude maior. O istorie a lui Ștefan cel Mare, Sfânta Mănăstire Putna*, 2005.
- N. Grigoraș, *Instituțiile feudale din Moldova. I. Organizarea de stat până la mijlocul sec. al XVIII-lea*, București, 1971
- *Instituții feudale din Țările Române. Dicționar*, coordonatori Ovid Sachelarie și Nicolae Stoicescu, București, 1988.
- Idem, *Sfatul domnesc și marii dregători din Țara Românească și Moldova (sec. XIV-XVII)*, București, 1968.
- N. Iorga, *Istoria românilor*, ed. a II-a, vol. V, *Vitejii*, vol. îngrijit de C. Rezachevici, București, 1988. vol. VI, *Monarhii*, vol. îngrijit de Ștefan Andreescu, 2000. vol. VII, *Reformatorii*, vol. îngrijit de Sorin Iftimi, București, 2001.
- *Istoria românilor*, vol. III, *Genezele românești*, vol. coord. de Ștefan Pascu și Răzvan Theodorescu, Academia Română, București, 2010.
- *Istoria românilor*, vol. IV, *Istoria românilor: De la universalitatea creștină către Europa "patriilor"*, vol. coord. de Mihai Maxim, Camil Mureșanu și Ștefan Ștefănescu, Academia Română, București, 2001.
- *Istoria românilor*, vol. V, *O Epocă de înnoiri în spirit european (1601-1711/1716)*, vol. coord. de Virgil Câdea, Academia Română, București, 2003.
- *Istoria românilor*, vol. VI, *Românii între Europa Clasică și Europa Luminilor (1711-1821)*, vol. coord. de Paul Cernovodeanu și Nicolae Edroiu, Academia Română, București, 2012.
- Ștefan Lemny, *Cantemireștii. Aventura europeană a unei familii princiare din secolul al XVIII-lea*, Iași, 2010.
- Idem, *Locul românilor în istoria universală*, ed. Radu Constantinescu, București, 1985.
- V. Mărculeț, A. V. Ștefănescu, S. Ion, Gherghina Boda, G. Marcu, M. Chiriac, Elena-Gabriela Maximciuc, I. Mărculeț, S. Stoica, *Dicționarul domnilor Țării Românești și ai Moldovei*, București, 2009.
- Bogdan Murgescu (coordonator), *Istoria României în texte*, București, Editura Corint, 2001.
- Ștefan Pascu, *Transilvania în epoca Principatului. Timpul suzeranității turcești, 1541-1691*, Cluj, 1948.
- Ștefan Pascu, *Voievodatul Transilvaniei*, vol. I-II, Cluj-Napoca, 1972-1979.
- Andrei Pippidi, *Tradiția politică bizantină în Țările Române în secolele XVI-XVIII*, 1983; ed. a II-a, București, 2001.
- Alexandru-Florin Platon, *Geneza burgheziei în Principatele Române (a doua jumătate a secolului al XVIII-lea - prima jumătate a secolului al XIX-lea). Preliminariile unei istorii*, Iași, 1997.
- Ioan-Aurel Pop, Thomas Năgler, Magyari András (coord.), *Istoria Transilvaniei*, vol. II, Cluj-Napoca, 2005.
- David Prodan, *Supplex Libellus Valachorum. Din istoria formării națiunii române*, București, 1984; 1998.
- Gh. Pungă, *Țara Moldovei în contextul relațiilor politice internaționale (1538-1572)*, Iași, 1994.

- Relațiile internaționale ale României în documente. (1368-1900). Culegere selectivă de tratate, acorduri, convenții și alte acte cu caracter internațional, Ion Ionașcu, Petre Băbulescu, Gheorghe Gheorghe, București, 1971.
- Constantin Rezachevici, Cronologia critică a domnilor din Țara Românească și Moldova. Anii 1324-1881, vol. I, București, 2001.
- Nicolae Stoicescu, Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova. Sec. XIV-XVII, București, 1971.
- Idem, Repertoriul bibliografic al localităților și monumentelor medievale din Moldova, București, 1974.
- Maria Magdalena Székely, Sfetnicii lui Petru Rareș. Studiu prosopografic, Iași, 2002.
- Ștefan cel Mare și Sfânt. Portret în istorie, Sfânta Mănăstire Putna, 2003.
- Ștefan cel Mare și Sfânt. Portret în cronică, Sfânta Mănăstire Putna, 2004.
- Ion Toderașcu, Unitatea românească medievală, București, 1988.
- Tratatul de istoria României, vol. II, București, 1962. vol. III, București, 1964.
- A. D. Xenopol, Istoria românilor din Dacia Traiană, vol. III, București, 1988. vol. IV, ed. a IV-a, îngrijită de Maria Simionescu și Nicolae Stoicescu, București, 1993.
- Virgil Vătășianu, Istoria artei feudale în Tarile Române, vol. I, București, 1959.
- Petronel Zahariuc, Țara Moldovei în vremea lui Gheorghe Ștefan voievod (1653-1658), Iași, 2003.

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Introducere	Dezbateri; dialog interactiv	
Cele dintâi cronici	Dezbateri; dialog interactiv	
Țările Române la începuturi. Organizare statală și ecleziastică	Dezbateri; dialog interactiv	
Țara Românească, Moldova și Transilvania în secolele XIV-XVI	Dezbateri; dialog interactiv	
Ștefan cel Mare, domn al Moldovei	Dezbateri; dialog interactiv	
Moldova în veacul al XVI-lea și la începutul veacului al XVII-lea	Dezbateri; dialog interactiv	
Dreptul de ctitorire în Moldova și Țara Românească	Dezbateri; dialog interactiv	
Chipuri de domni munteni (sec. XVI-XVII)	Dezbateri; dialog interactiv	
Domni din Moldova veacului al XVII-lea	Dezbateri; dialog interactiv	
Transilvania între otomani și Habsburgi (de la mijlocul secolului al XVI-lea până la începutul secolului al XVIII-lea)	Dezbateri; dialog interactiv	
Domni români la răscruce de vremuri: Constantin Brâncoveanu și Dimitrie Cantemir	Dezbateri; dialog interactiv	
Cult și cultură în Țările Române (sec. XVI-XVIII)	Dezbateri; dialog interactiv	
Moldova și Țara Românească în prima jumătate a secolului al XVIII-lea	Dezbateri; dialog interactiv	
Seminar recapitulativ	Dezbateri; dialog interactiv	

Bibliografie

- Ștefan Andreescu, Restitutio Daciae, București, vol. I (Relațiile politice dintre Țara Românească, Moldova și Transilvania în răstimpul 1526-1593), 1980. vol. II (Relațiile politice dintre Țara Românească, Moldova și Transilvania în răstimpul 1601-1659), 1989. vol. III (Studii cu privire la Mihai Viteazul), 1997.
- Mihai Bărbulescu, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, Istoria României, București, 1998.
- Pavel Chihai, Țara Românească între Bizanț și Occident, Constanța, 2010.
- Veniamin Ciobanu, La cumpănă de veacuri (Țările Române în contextul politicii poloneze la sfârșitul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVII-lea), Iași, 1992.
- Constituțiile Aprobate ale Transilvaniei (1653), editate de Liviu Marcu, trad. Al. Herlea, Valeriu Șotropa, Cluj-Napoca, 1997.
- Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900, București, 1979.
- Dimitrie Cantemir, Descrierea Moldovei, traducere după originalul latin de Gh. Guțu, introducere de Maria Holban, comentariu istoric de N. Stoicescu, studiu cartografic de Vintilă Mihăilescu, indice de Ioana Constantinescu cu o notă asupra ediției de D. M. Pippidi, București, 1973.
- Vasile Drăguț, Dicționar enciclopedic de artă medievală românească, București, 1976.
- Tahsin Gemil, Țările Române în contextul politic internațional (1621-1672), București, 1979.
- Valentin Al. Georgescu, Bizanțul și instituțiile românești până la mijlocul secolului al XVIII-lea, București, 1980.
- Vlad Georgescu, Istoria românilor, 1992.
- Constantin C. Giurescu, Istoria românilor, vol. I-III, București, 1944, 2003.
- Idem, Transilvania în istoria poporului român, București, 1967.
- Ștefan S. Gorovei, Întemeierea Moldovei. Probleme controversate, Iași, 1997; ed. a II-a, 2015.
- Idem, Mușatinii, București, 1976.
- Idem, Între istoria reală și imaginar. Acțiuni politice și culturale în veacul XVIII, Iași, 2003.

- Idem, Maria Magdalena Székely, Princeps omni laude maior. O istorie a lui Ștefan cel Mare, Sfânta Mănăstire Putna, 2005.
- N. Grigoraș, Instituțiile feudale din Moldova. I. Organizarea de stat până la mijlocul sec. al XVIII-lea, București, 1971
- Instituții feudale din Țările Române. Dicționar, coordonatori Ovid Sachelarie și Nicolae Stoicescu, București, 1988.
- Idem, Sfatul domnesc și marii dregători din Țara Românească și Moldova (sec. XIV-XVII), București, 1968.
- N. Iorga, Istoria românilor, ed. a II-a, vol. V, Vitejii, vol. îngrijit de C. Rezachevici, București, 1988. vol. VI, Monarhii, vol. îngrijit de Ștefan Andreescu, 2000. vol. VII, Reformatorii, vol. îngrijit de Sorin Iftimi, București, 2001.
- Istoria românilor, vol. III, Genezele românești, vol. coord. de Ștefan Pascu și Răzvan Theodorescu, Academia Română, București, 2010.
- Istoria românilor, vol. IV, Istoria românilor: De la universalitatea creștină către Europa "patriilor", vol. coord. de Mihai Maxim, Camil Mureșanu și Ștefan Ștefănescu, Academia Română, București, 2001.
- Istoria românilor, vol. V, O Epocă de înnoiri în spirit european (1601-1711/1716), vol. coord. de Virgil Cândea, Academia Română, București, 2003.
- Istoria românilor, vol. VI, Românii între Europa Clasică și Europa Luminilor (1711-1821), vol. coord. de Paul Cernovodeanu și Nicolae Edroiu, Academia Română, București, 2012.
- Ștefan Lemny, Cantemireștii. Aventura europeană a unei familii princiere din secolul al XVIII-lea, Iași, 2010.
- Idem, Locul românilor în istoria universală, ed. Radu Constantinescu, București, 1985.
- V. Mărculeț, A. V. Ștefănescu, S. Ion, Gherghina Boda, G. Marcu, M. Chiriac, Elena-Gabriela Maximciuc, I. Mărculeț, S. Stoica, Dicționarul domnilor Țării Românești și ai Moldovei, București, 2009.
- Bogdan Murgescu(coordonator), Istoria României în texte, București, Editura Corint, 2001.
- Ștefan Pascu, Transilvania în epoca Principatului. Timpul suzeranității turcești, 1541-1691, Cluj, 1948.
- Ștefan Pascu, Voievodatul Transilvaniei, vol. I-II, Cluj-Napoca, 1972-1979.
- Andrei Pippidi, Tradiția politică bizantină în Țările Române în secolele XVI-XVIII, 1983; ed. a II-a, București, 2001.
- Alexandru-Florin Platon, Geneza burgheziei în Principatele Române (a doua jumătate a secolului al XVIII-lea - prima jumătate a secolului al XIX-lea). Preliminariile unei istorii, Iași, 1997.
- Ioan-Aurel Pop, Thomas Nägler, Magyari András (coord.), Istoria Transilvaniei, vol. II, Cluj-Napoca, 2005.
- David Prodan, Supplex Libellus Valachorum. Din istoria formării națiunii române, București, 1984; 1998.
- Gh. Pungă, Țara Moldovei în contextul relațiilor politice internaționale (1538-1572), Iași, 1994.
- Relațiile internaționale ale României în documente. (1368-1900). Culegere selectivă de tratate, acorduri, convenții și alte acte cu caracter internațional, Ion Ionașcu, Petre Băbulescu, Gheorghe Gheorghe, București, 1971.
- Constantin Rezachevici, Cronologia critică a domnilor din Țara Românească Și Moldova. Anii 1324-1881, vol. I, București, 2001.
- Nicolae Stoicescu, Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova. Sec. XIV-XVII, București, 1971.
- Idem, Repertoriul bibliografic al localităților și monumentelor medievale din Moldova, București, 1974.
- Maria Magdalena Székely, Sfetnicii lui Petru Rareș. Studiu prosopografic, Iași, 2002.
- Ștefan cel Mare și Sfânt. Portret în istorie, Sfânta Mănăstire Putna, 2003.
- Ștefan cel Mare și Sfânt. Portret în cronică, Sfânta Mănăstire Putna, 2004.
- Ion Toderașcu, Unitatea românească medievală, București, 1988.
- Tratatul de istoria României, vol. II, București, 1962. vol. III, București, 1964.
- A. D. Xenopol, Istoria românilor din Dacia Traiană, vol. III, București, 1988. vol. IV, ed. a IV-a, îngrijită de Maria Simionescu și Nicolae Stoicescu, București, 1993.
- Virgil Vătășianu, Istoria artei feudale în Tarile Române, vol. I, București, 1959.
- Petronel Zahariuc, Țara Moldovei în vremea lui Gheorghe Ștefan voievod (1653-1658), Iași, 2003.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

10. Evaluare

10.1 Evaluare continuă		Pondere (min. 30%)		50
Curs	Forma de evaluare	Verificare orală		
	Pondere	0		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale			
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare
			Nu	
Seminar / Laborator	Forma de evaluare	Verificare orală		

	Pondere	100		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale	Da		
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare
		Referat	50	Nu
		Verificare orală periodică	50	Nu

10.2 Evaluare finală	Pondere (max. 70%)	50
	Forma de evaluare	Verificare orală finală

10.3 Mențiuni (situații speciale în evaluare)	

10.4 Standard minim de performanță	

Data completării, **Titular de curs,**
Prof. Dr. MARIA MAGDALENA GOROVEI/ Prof.
Dr. PETRONEL ZAHARIUC

Titular de seminar,
Conf. Dr. IOAN - AUGUSTIN GURITA/ Lect.
Dr. GHEORGHE IUTIS

Data avizării în departament,

Director de departament,
Conf. Dr. ADRIAN VITALARU